

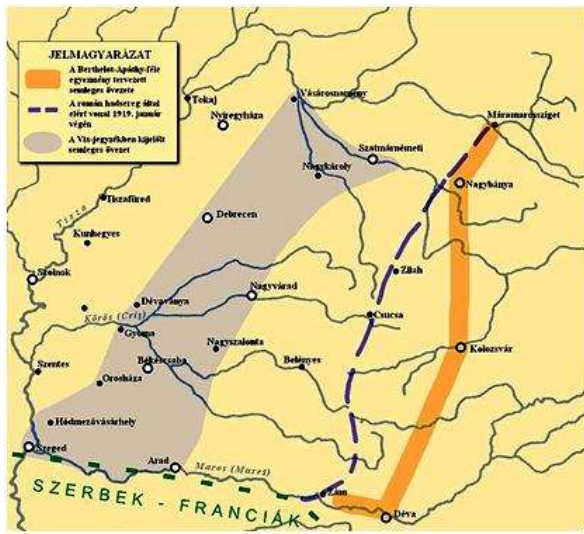
A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG 133 NAPJA

A 1919-es proletárdiktatúra
Magyarországon, a Vörös
Hadsereg és a vörös terror

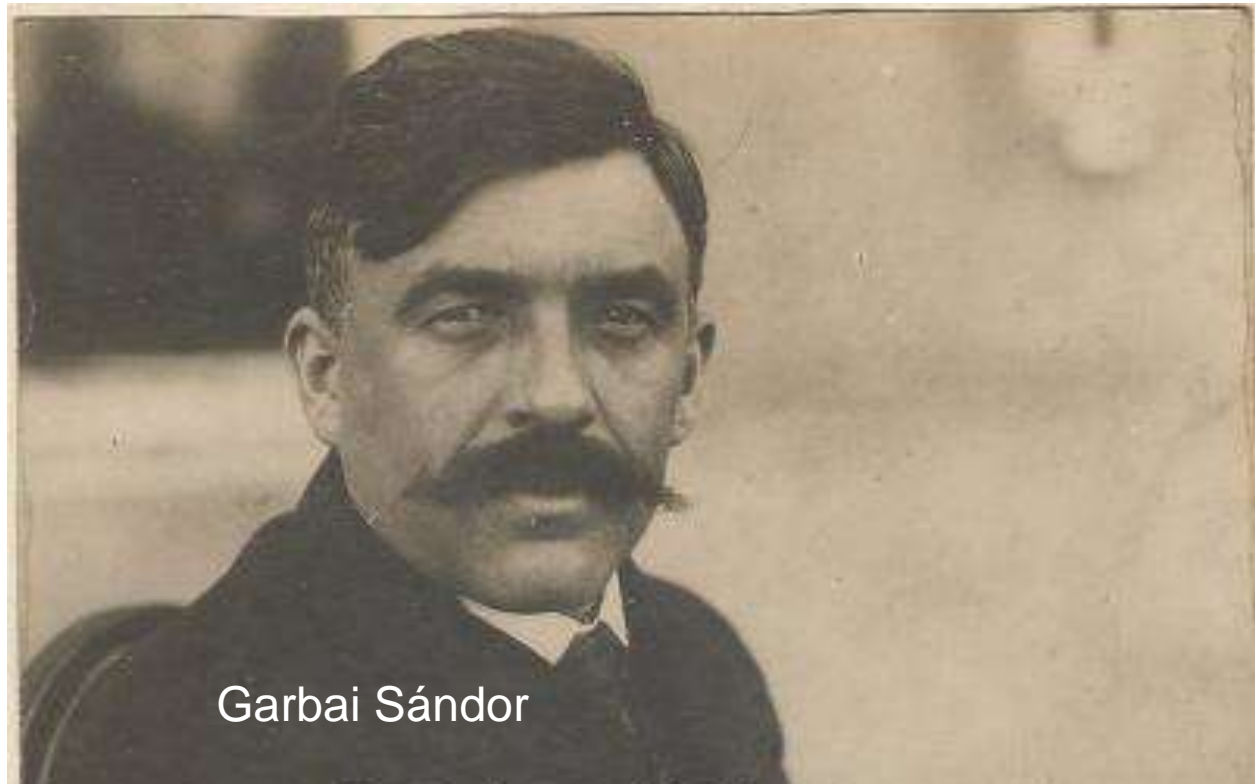
I. A Tanácsköztársaság létrejötte

- MSZDP (Magyarországi Szociáldemokrata Párt): tárgyalás a börtönben levő kommunistákkal
- **1919. március 20.** - a Vix-jegyzék
- MSZDP + komm. - megegyezés titokban ---> kiáltvány Károlyi nevében a hatalom átadásáról
- **1919. március 21.:** MSZDP+ KMP (Kommunisták Magyarországi Pártja) egyesülése ---> **Magyarországi Szocialista Párt (MSZP)**
- **A Vix-jegyzék elutasítása**

A Magyar Tanácsköztársaság kikiáltása

- 1919. március 21. → szovjet típusú diktatórikus államforma
- a **Forradalmi Kormányzótanács** megalakítása:
  - (1) tagjai: népbiztosok
  - (2) elnöke: Garbai Sándor
  - (3) tényleges hatalom: Kun Béla (külügyi népbiztos)

Garbai Sándor

STATÁRIUM

A Forradalmi Kormányzótanács 1. számú rendelete

1. Mindenki, aki a Tanácsköztársaság parancsainak fegyveresen ellenszegül, vagy a Tanácsköztársaság ellen felkelést szít, halállal büntetendő.

2. Mindenki, aki rabol vagy fosztogat, halállal büntetendő.

3. A bűnösök felett forradalmi törvényszék ítél.

Budapest, 1919. március 21.

Forradalmi Kormányzótanács

Elnök: Garbai Sándor

Belsőügyi népbiztos: Landler Jenő
Helyettese: Vágó Béla

A köldékcsigolya népbiztosnagot a kormányzó elnökkel
a kormányzó vezeti. Csizmadia Sándor, Vámos Károly,
Hamberger Jenő, Nyírástó György

Pénzügyi népbiztos: Varga Jenő
Helyettese: Székely Béla

Közügyi népbiztos: Kunfi Zsigmond
Helyettese: Lukács György

Munkaügyi népbiztos: Bokányi Dezső
Helyettese: Fiedler Rezső

Kultúrügyi népbiztos: Kun Béla
Helyettese: Agoston Péter

Kereskedelemügyi népbiztos: Landler Jenő
(Helyettese: Rákosi Máttyás, Hambrich József)

Hadügyi népbiztos: Pogány József
Helyettese: Szántó Béla, Szamuelli Tibor

Igazságügyi népbiztos: Rónai Zoltán
Helyettese: Ládai István

Szocializációs népbiztos: Böhm Vilmos
Helyettese: Hevesi Gyula, Döcsök Antal

Német népbiztos: Kalmár Henrik

Ruszin népbiztos: Szabó Orest

Közelelméleti népbiztos: Erdélyi Mór
Helyettese: Blás Andor

Kun (Kohn) Béla

Garbai Sándor

Pogány (Schwartz) József

Rákosi (Roth) Máttyás

Erdélyi (Ehrlich) Mór

Kunfi (Kunstätter) Zsigmond

Landler Jenő

Böhm Vilmos

Szamuelli (Samuel) Tibor

Kalmár (Kohn) Henrik

Lukács (Löwinger) György

Agoston (Augenstein) Péter

Rabinovics József

Szántó (Schreiber) Béla

Hevesi (Honig) Gyula

II. A tanácsshatalom belpolitikája

- a nagybirtokok **kárpótlás nélküli** kisajátítása
- a földosztás elmaradása
- termelőszövetkezetek létrehozása
- erőszakos terményrekvirálások
- az ipari, kereskedelmi vállalatok és a bankok államosítása
- **vásárlóérték nélküli** pénz bevezetése (A megbízhatónak ítélt, régi kibocsátású ún. "kék pénz" eltűnt a forgalomból, megjelenik az egyoldalas nyomatú „fehér pénz”)

A múltat végképp

II. A tanácsshatalom belpolitikája

- infláció
- **a választójog szűkítése** (Nem választók és nem választhatók azok: a) akik nyereség szerzése céljából bérmunkásokat alkalmaznak, b) akik munka nélküli jövedelemből élnek, c) kereskedők, d) lelkeszek és szerzetesek, e) elmebetegek és gondnokság alatt állók, f) akiknek politikai jogai aljas indokból elkövetett bűncselekmény miatt fel vannak függesztve...))
- a közigazgatás átszervezése szovjet mintára

Eredmény, következmény:

- némi javulás a munkásság szociális helyzetében
- elégedetlenség, széles körű ellenállás → „vörösteror” bevezetése:
  - (1) törvénytelen eljárások: börtönbüntetések, kivégzések
  - (2) terroralakulatok (pl. Cserny József: Lenin-fiúk; Szamuely Tibor páncélvonata)
  - (3) a polgári demokratikus sajtó betiltása

Roboz Imre.

Kéri (Krammer) Pál.

Bolseviki terrorfiúk:

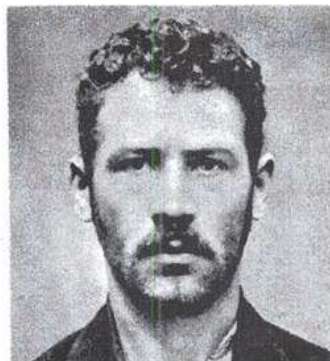
Löbl Mór.

Bonyháti Tibor.

Max Miksa.

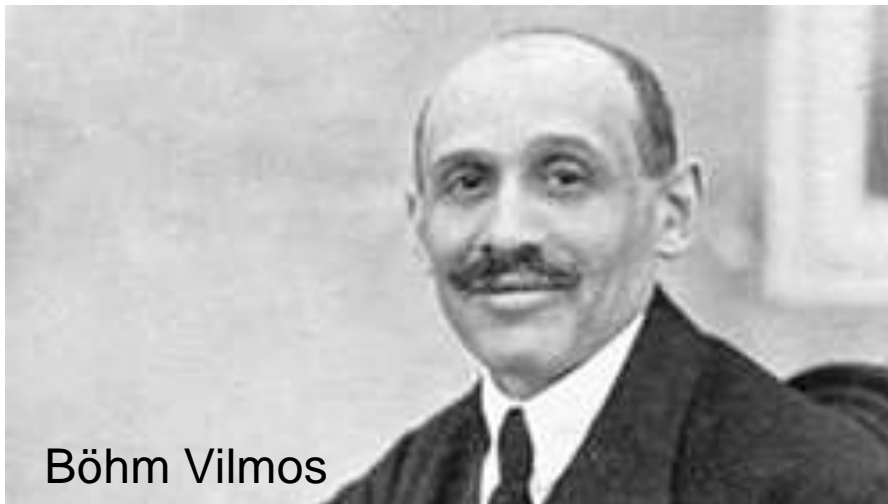
Kohn-Kerekes-Árpád.

III. Az antant támadása és az ellenforradalmi erők

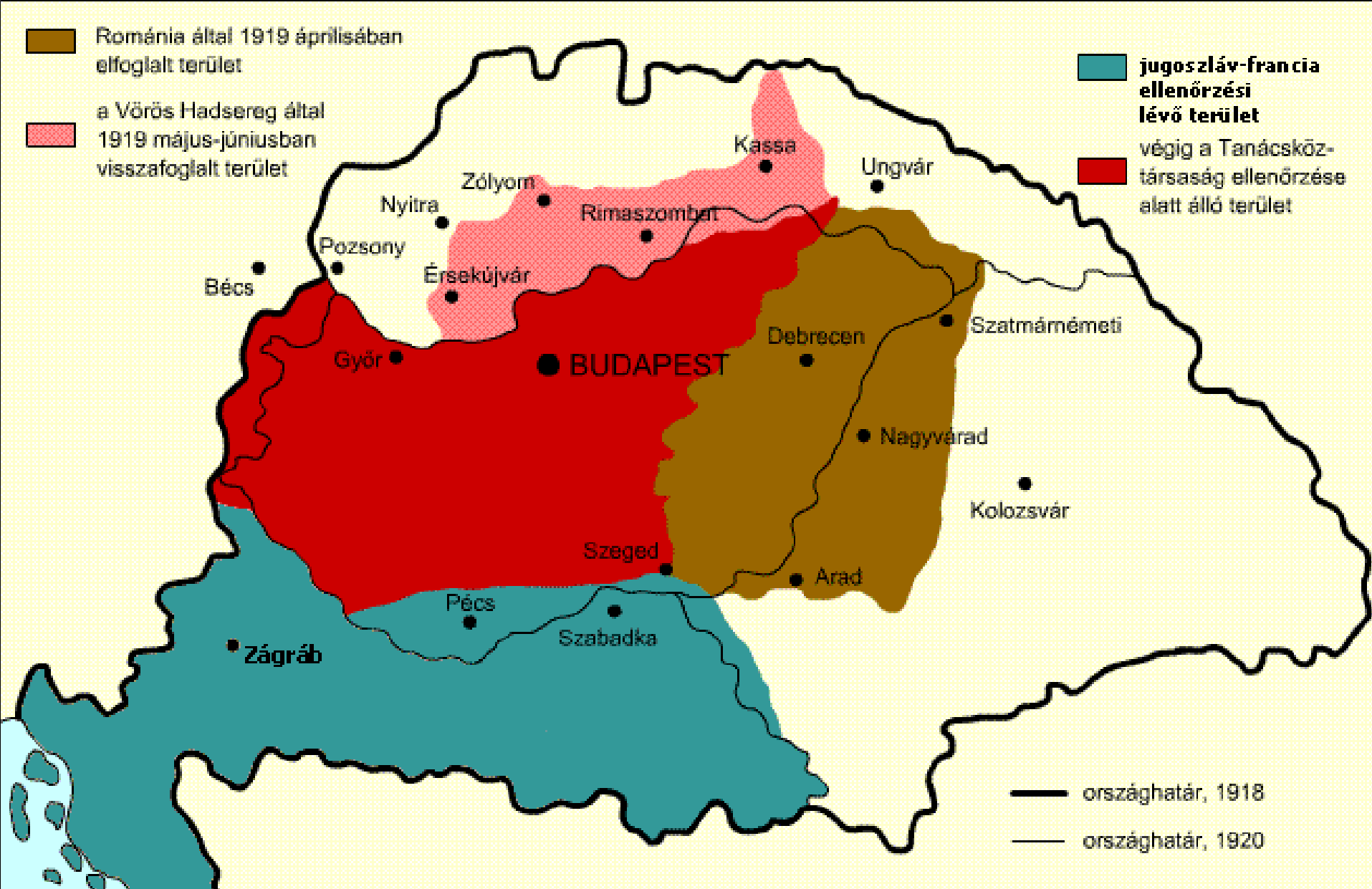
- antant döbbenet → eredménytelen tárgyalások (a **Smuts-jegyzék** elutasítása) → antant cél: a tanácskormány katonai megdöntése
- **csehszlovák és román támadás**, benyomulás (1919 tavasza): **terület- és városfoglalások**
- a hadkötelezettség bevezetése → **Vörös Hadsereg** szervezése, parancsnok: Böhm Vilmos
- Stromfeld Aurél sikeres „tavaszi hadjárata”

Böhm Vilmos

Stromfeld
Aurél

Szlovák Tanácsköztársaság alakul 1919. jún. 16. – 1919. júl., kormányfő: Antonín Janousek

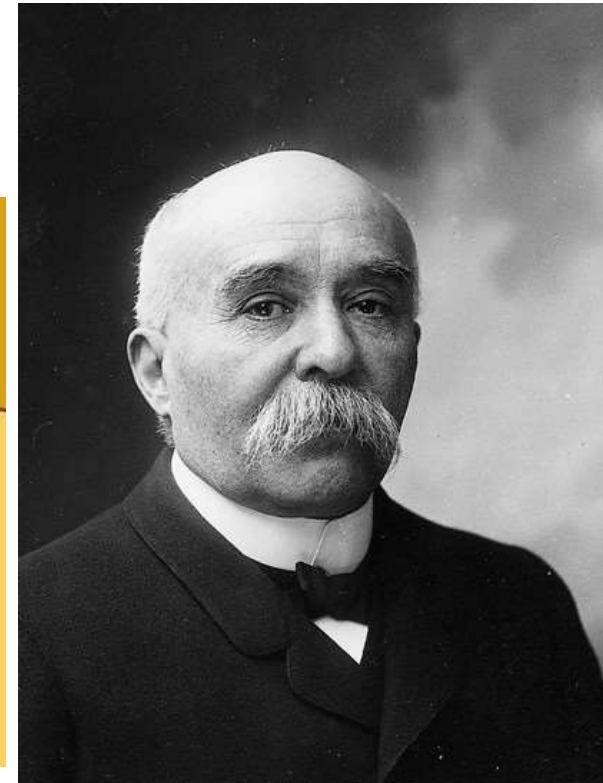
Az ellenforradalmi erők belső szervezkedése:

- ellenkormány (Arad → Szeged; Károlyi Gyula)
- „nemzeti hadsereg” (Horthy Miklós hadügyminiszter)
- gróf Bethlen István ellenzéki csoportja Bécsben (Antibolsevista Comité: ABC)
- vasutassztrájk, felkelések, lázadások

A Tanácsköztársaság bukása

- Clemenceau 1. jegyzékének elutasítása
- **Clemenceau 2. jegyzéke (1919 június):**
  - (1) **véglegesnek tekintett** magyar-román és magyar-csehszlovák határok
  - (2) azonnali magyar kivonulás Szlovákiából
  - (3) román kivonulás a Tiszántúlról
- hosszas viták → **a jegyzék elfogadása**

A Tanácsköztársaság bukása

- a Felvidék kiürítése → Böhm és Stromfeld lemondása, a hadsereg harci moráljának eltűnése
- román ígéretszegés → a tanácskormány támadása (*július*) → katonai összeomlás → román előrenyomulás
- 1919. augusztus 1.: a Kormányzótanács lemondása, a Tanácsköztársaság bukása

KATONAI HELYZET MAGYARORSZÁGON

1919. augusztus – szeptember

- A román, délszláv és csehszlovák csapatok által megszállva tartott területek, 1919. július 31.
- A román, délszláv és csehszlovák csapatok által megszállt területek, 1919. augusztusában
- A román, délszláv és csehszlovák csapatok főbb hadműveletét, 1919. augusztusában
- Meg nem szállt magyarországi területek, 1919. augusztus-szeptemberében

A Nemzeti Hadsereg útja Szegedről Siófokra, 1919. augusztus 4–13.

A Nemzeti Hadsereg és a román csapatok közötti elválasztó vonal a Dunántúlon, 1919. augusztus 23.

A Nemzeti Hadsereg alakulatai szeptember végén: gyalogszázalaj, lovasszázad, Ellenforradalmi katonai központ

A trianoni országhatárok, 1920

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!